

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

SENTRUM

Kommune:

301/Oslo kommune

Gnr/bnr:

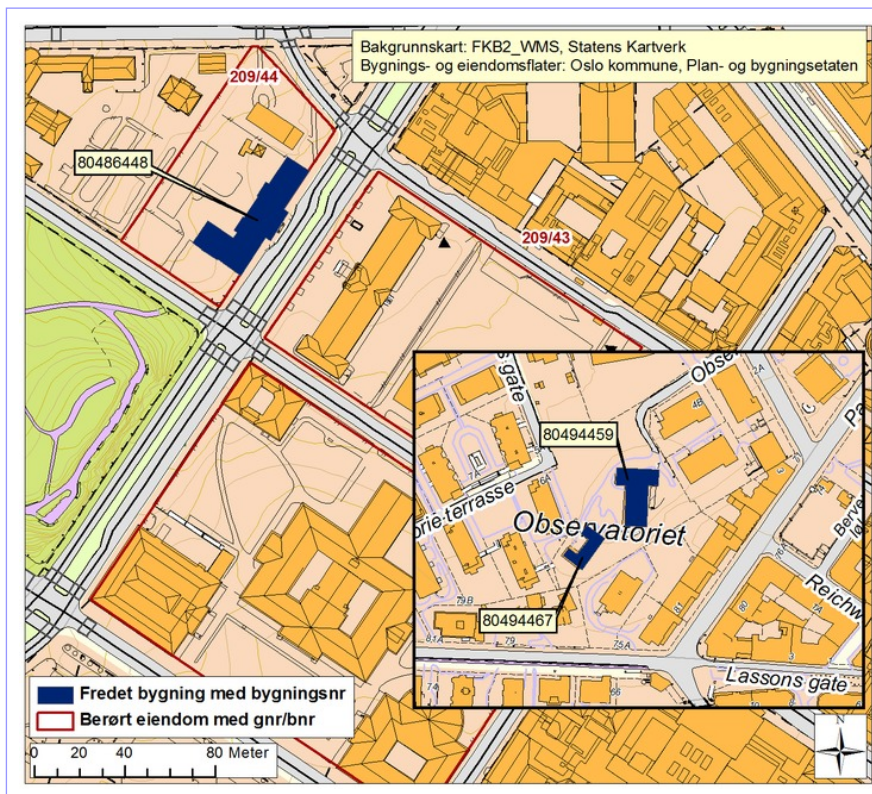
209/142

209/44

211/196

AskeladdenID:**Referanse til
landsverneplan:**

Kompleks 99335702

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
•SE07 FREDERIKS GATE 3 (TIDL. KJEMIBYG)	1875	080486448	209/44	Eksteriør/Interiør
•SE37 OBSERVATORIET	1831 - 1833	080494459	211/196	Eksteriør/Interiør
•SE38 Observatorieboligen	1835 - 1845	080494467	211/196	Eksteriør
•UTOMHUS			209/142	Utomhus

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Fredning kompleks

Omfang: Fredningen omfatter bygningene og utomhus som nevnt ovenfor. Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare bygninger som forteller viktig nasjonsbyggende historie og som har høye kulturhistoriske og arkitektoniske kvaliteter.

Begrunnelse: I landsverneplan for Kunnskapsdepartementet fredes Observatoriet og Frederiksgate 3.

Observatoriet er tegnet av arkitekt Christian Heinrich Grosch, en av samtidens ledende arkitekter, og sto ferdig i 1833 som det første formålsbygg for "Det Kongelige Frederiks Universitet", i dag UiO. Bygningen er en empirebygning med streng dekorering, men har utforming tilpasset forskningsoppgavene bl.a. med tårnet hvor taket kan åpnes. Observatoriet har vært administrativt fredet siden 1923. Observatorieboligen ble bygget i 1845, i én etasje med stående trepanel og valmet tak. Arkitekten er ukjent. Observatoriet med observatoriebolig er et viktig kulturminne innen vitenskaps-/forskningshistorie.

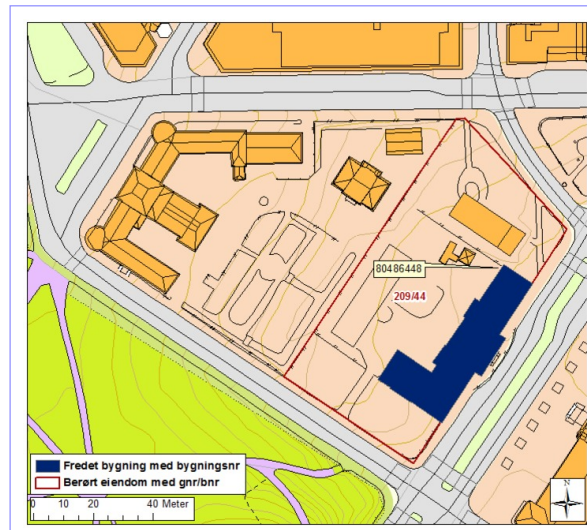
Frederiksgate 3 ble formålsbygd i 1875 som kjemisk institutt for "Det Kongelige Frederiks Univeristet". Bygningen er tegnet av arkitekt georg Andreas Bull i nyrenessansesstil. Bygningen har vært i kontinuerlig bruk av UiO.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

SE07 FREDERIKS GATE 3 (TIDL. KJEMIBYGG

Bygningsnr:	080486448
Gnr/bnr:	209/44
Oppført:	1875
AskeladdenID:	
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 10133 Kompleks 99335702

Fredning bygning

Omfang: Fredningen omfatter bygningens eksteriør og deler av interiør. Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner m.v. er fredet som del av interiøret.

Omfang interiør er markert på plantegning.

Fredningen gjelder også spor av opprinnelig auditorium i 3. etg, over inngangspartiet.

Formål: Formålet med fredningen er å ivareta en formålsbygd bygning for universitetet i Oslo. Formålet er videre å ivareta helheten i bygningsmiljøet i området.

Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.

Begrunnelse: Bygningen ble opprinnelig oppført og spesialinnredet som universitetets kjemiske institutt. Etter at institutt for kjemi flyttet til nye kjemibygninger på Blindern på 1930-tallet, huset bygningen diverse andre institutter og oldsaksamlingen. I dag benyttes bygningen av Universitetes kulturhistoriske museer og andre.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

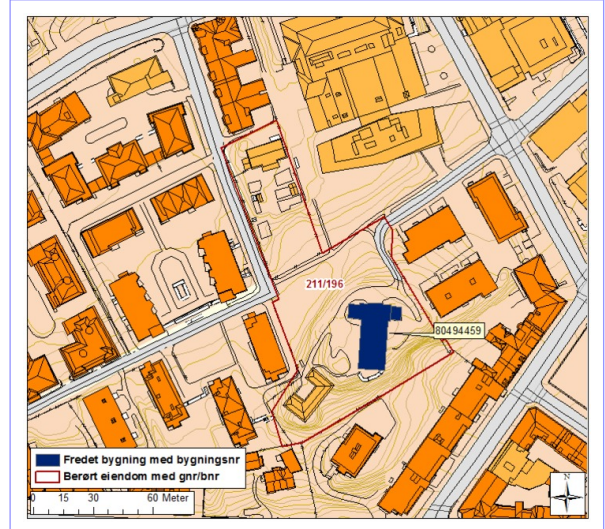
Plantegning 1. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skraver. Opphavsrett: UiO.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

SE37 OBSERVATORIET

Bygningsnr:	080494459
Gnr/bnr:	211/196
Oppført:	1831 - 1833
AskeladdenID:	
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 10175 Kompleks 99335702

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør i 1. og 2. etasje samt tårnet. Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Omfang interiør er markert på plantegning.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Observatoriet som et viktig historiefortellende kulturminne som representerer viktig vitenskaplig/forskningshistorie.
- Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Observatoriet er den første bygningen som ble oppført for Universitetet i Oslo. Det er en type formålsbygg som har en helt spesiell utforming på grunn av bygningens funksjon knyttet til forskningen.
- Observatoriet har vært sentral innen norsk forskning og har vært et område innen fysikken der Norge har vært en dominerende aktør. Observatoriet har en viktig plass i norsk vitenskapshistorie og det hadde en viktig symbolverdi for det nye Norge.
- Observatoriet ble bygget som arbeidsplass for astronom og fysiker Christopher Hansteen (1784-1873). Hansteen var en internasjonalt kjent vitenskapsmann med nasjonale forskingsoppgaver.
- I Observatoriet ble det utført blant annet astronomiske observasjoner, meteorologiske målinger og naturvitenskapelig forskning. Tverrfløyen er bygd som et stort vitenskapelig instrument, med skyve- og dreibare tak. Opprinnelig er observatoriet også åsted for virksomheten rundt det norske kartverket, geografiske oppmålinger, meteorologi og almanakken. Offisielt tidssignal ble gitt fra Observatoriets tak frem til 1923.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

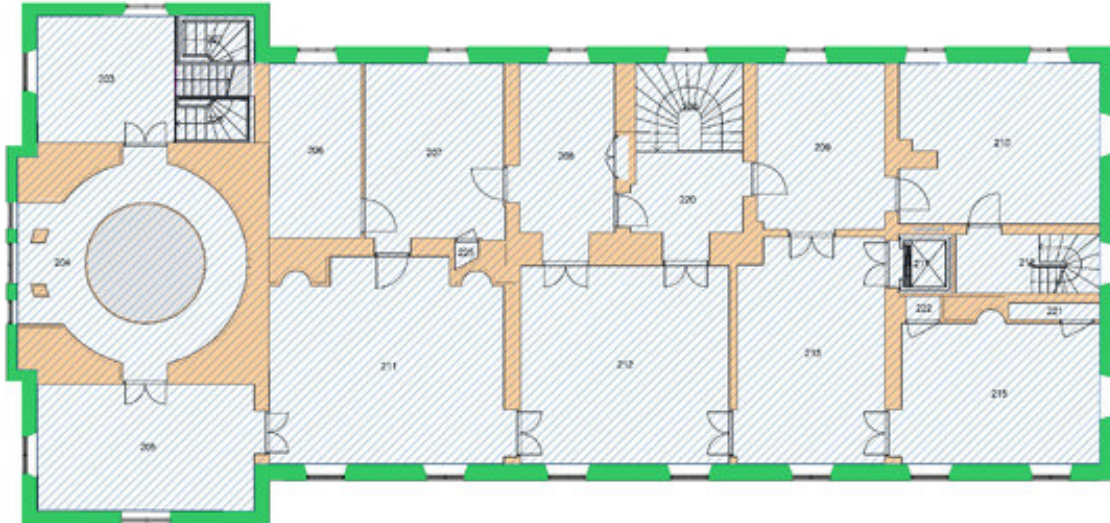

UiO

Plantegning 1. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

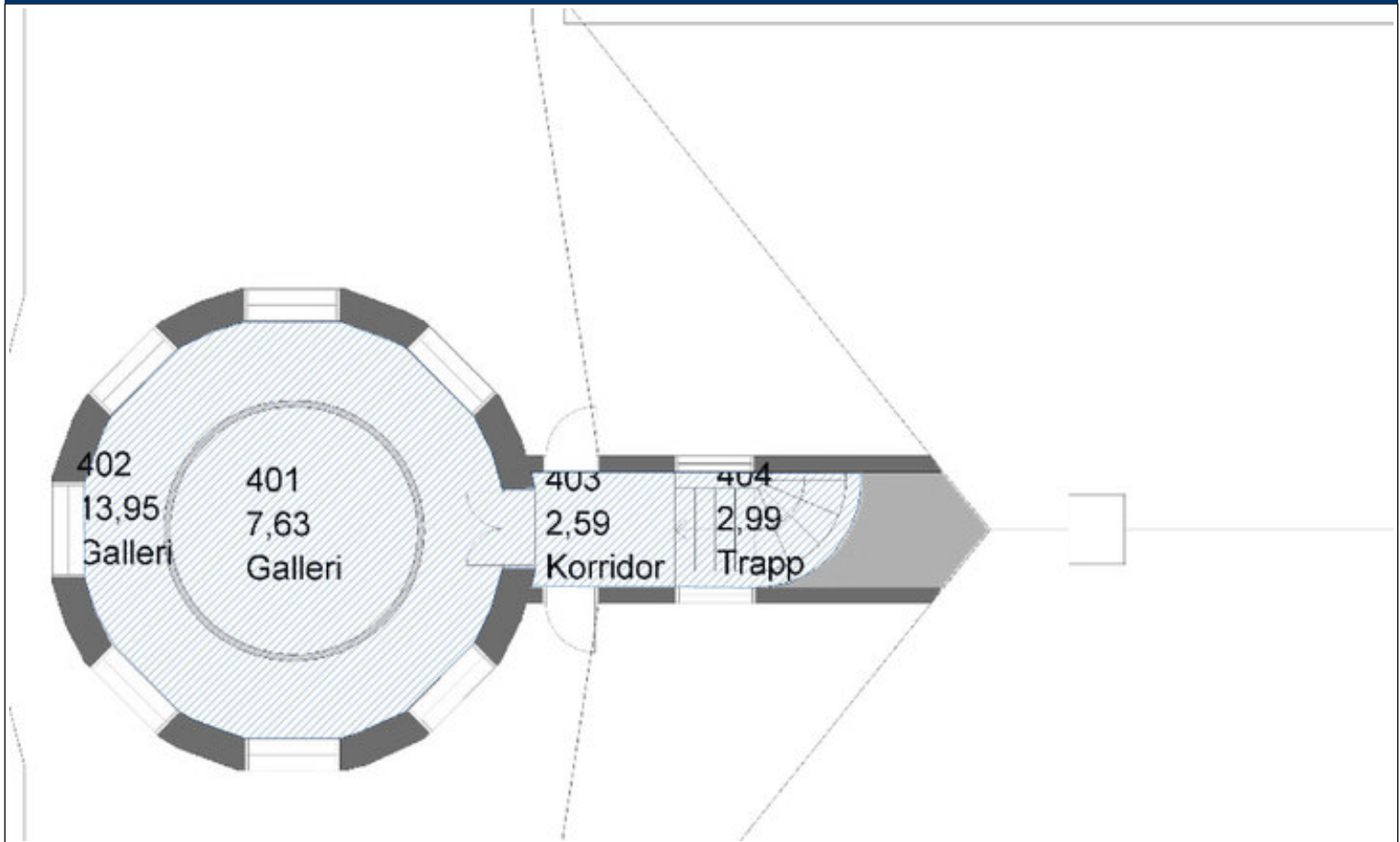
Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Plantegning 2. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

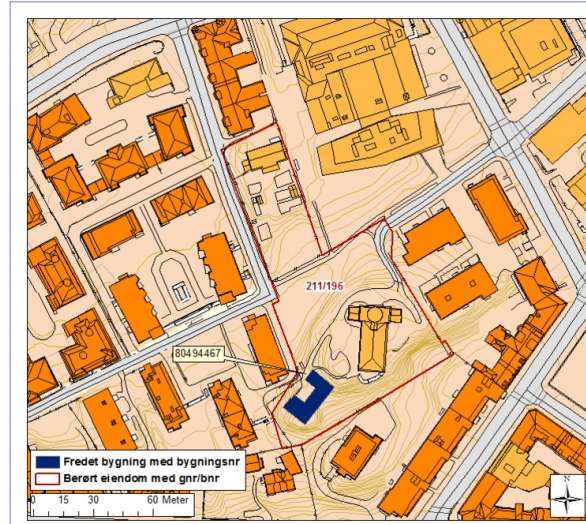
Plantegning 4. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

SE38 OBSERVATORIEBOLIGEN

Bygningsnr:	080494467
Gnr/bnr:	211/196
Oppført:	1835 - 1845
AskeladdenID:	
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 10176 Kompleks 99335702

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Observatoriet som et helt anlegg. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
- Begrunnelse:** Observatoriet har vært sentral innen norsk forskning og har vært et område innen fysikken der Norge har vært en dominerende aktør. Observatoriet har en viktig plass i norsk vitenskapshistorie og også som et vesentlig element i det Oslo. Observatoriet hadde en viktig symbolverdi for det nye Norge.

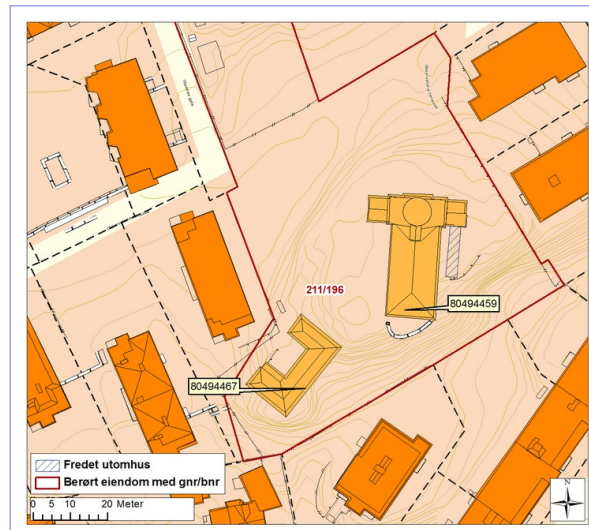
Observatoriet er den første bygningen som ble oppført for Universitetet i Oslo. Observatoriet ble bygget som bolig og arbeidsplass for astronom og fysiker Christopher Hansteen (1784-1873). Hansteen var en internasjonalt kjent vitenskapsmann med nasjonale forskingsoppgaver. Til denne eiendommen hører også Observatorieboligen, oppført rett i etterkant av selve Observatoriet.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

UTOMHUS

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	209/142
Oppført:	
AskeladdenID:	
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903520 Kompleks 99335702

Fredning utomhus

Omfang: Fredningen omfatter den utvendige støtten for nullmeridianen. Fredningen av utomhus inkluderer arealer, terreng og inkluderer hovedelementer som materialbruk, overflatebehandling og detaljering.

Fredningens avgrensning er markert på kart.

Formål: Formål med fredning av utomhus på Observatoriet er å sikre støtten for nullmeridianen og dens funksjonelle sammenheng med meridianrommet på Observatoriet

Begrunnelse: Observatoriet er den første bygningen som ble oppført for Universitetet i Oslo. Det er en type formålsbygg som har en helt spesiell utforming på grunn av bygningens funksjon knyttet til forskningen.

I Observatoriet ble det utført blant annet astronomiske observasjoner, meteorologiske målinger og naturvitenskapelig forskning. Tverrfløyen er bygd som et stort vitenskapelig instrument, med skyve- og dreibare tak.

Observasjoner utført i tverrfløyens meridianrom i østre del av bygningen ble utført i sammenheng med den utvendige støtten for nullmeridianen. Støtten er murt opp i gul teglstein med en firkantet tilhugget stein på toppen. Støtten knytter seg funksjonelt med bygningen og må ses i sammenheng med anleggets vitenskapelige funksjon.

Opprinnelig er observatoriet også åsted for virksomheten rundt det norske kartverket, geografiske oppmålinger, meteorologi og almanakken. Offisielt tidssignal ble gitt fra Observatoriets tak frem til 1923.

Observatoriet har vært sentral innen norsk forskning og har vært et område innen fysikken der Norge har vært en dominerende aktør. Observatoriet har en viktig plass i norsk vitenskapshistorie og det hadde en viktig symbolverdi for det nye Norge.